

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

**Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.:258**

**Για τη Διοικητική Υποστήριξη
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

Ταχ. Δ/νση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Π.Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516475
e-mail: ypertns@ypakp.gr

ΚΟΙΝ. : Πολιτική Γραμματεία Υπουργού
Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

ΘΕΜΑ: «Μαζική τροφική δηλητηρίαση παιδιών από σχολικά γεύματα – Πυρκαγιά στη βιομηχανική μονάδα παρασκευής και διανομής των σχολικών γευμάτων».

ΣΧΕΤ: Η αριθ. πρωτ. **4797/20.05.2024** Ερώτηση.

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους βουλευτές κ. κ. Σαρακιώτη Ιωάννη, Αποστολάκη Ευάγγελο, Αυλωνίτη Αλέξανδρο-Χρήστο, Βέττα Καλλιόπη, Γαβρήλο Γεώργιο, Κασσιμάτη Νίνα (Ειρήνη), Κεδίκογλου Συμεών, Κόκκαλη Βασίλειο, Μάλαμα Κυριακή, Νοτοπούλου Αικατερίνη, Παναγιωτόπουλο Ανδρέα, Πολάκη Παύλο και Ψυχογιό Γεώργιο και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου μας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα :

1. Σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν.4455/2017 (Α' 22), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 77 του ν.4756/2020 (Α' 235) και μετά την έκδοση του Π.Δ. 77/2023 (Α' 130), το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας συντονίζει και εποπτεύει το διατροφικό πρόγραμμα «Σχολικά Γεύματα». Το πρόγραμμα έχει ως αντικείμενο την εξυπηρέτηση αναγκών σίτισης μαθητών σχολικών μονάδων της πρωτοβάθμιας δημόσιας εκπαίδευσης με την κατάρτιση δημοσίων συμβάσεων.

Με την αριθμ.Δ14/οικ.21446/488/2018 (1299 Β')απόφαση της Αναπληρώτριας Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και στη συνέχεια με την παρ. 1 του άρθρου 83 του Ν.4611/2019 (73 Α'), ανατέθηκε στον ΟΠΕΚΑ η υλοποίηση, εκτέλεση και διαχείριση του εν λόγω Προγράμματος.

Στο πλαίσιο της άνω αρμοδιότητας, ο Οργανισμός, ενεργώντας ως εντολοδόχος του επιβλέποντος Υπουργείου, προέβη στην διενέργεια ανοικτού διαγωνισμού (Διακήρυξη 6/2021) με αντικείμενο την παροχή, σε ημερήσια βάση, υπηρεσιών παρασκευής-συσσκευασίας και διανομής ζεστών γευμάτων, σε μαθητές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για τα σχολικά έτη 2021-

2022, 2022-2023 και με δικαίωμα προαίρεσης, το οποίο ασκήθηκε για το σχολικό έτος 2023-2024.

Σημειώνεται ότι η παραλαβή και ο έλεγχος των σχολικών γευμάτων γίνεται καθημερινά από την τριμελή επιτροπή παραλαβής εκπαιδευτικών που συγκροτείται σε κάθε σχολική μονάδα. Η Επιτροπή Παραλαβής παραλαμβάνει το σχετικό δελτίο αποστολής, ελέγχει την ώρα παράδοσης, την συνολική ποσότητα, τη θερμοκρασία, τις συνθήκες μεταφοράς, καθώς και το είδος του γεύματος. Επιπλέον, η επιτροπή λαμβάνει 2 ή 3 τυχαία γεύματα ως δείγματα, στα οποία ελέγχει τη συμμόρφωση ως προς τη σύνθεση των γευμάτων, τα μακροσκοπικά και οργανοληπτικά χαρακτηριστικά και τις απαιτήσεις συσκευασίας και επισήμανσης, όπως αυτές περιγράφονται αναλυτικά στο Παράρτημα Ι της σχετικής Διακήρυξης. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, η επιτροπή παραλαβής είτε παραλαμβάνει τις σχετικές υπηρεσίες ή παραδοτέα, εφόσον καλύπτονται οι απαιτήσεις της σύμβασης, είτε εισηγείται για την παραλαβή με παρατηρήσεις ή την απόρριψη των παρεχομένων υπηρεσιών, αν κρίνει ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες και τα παραδοτέα, δεν ανταποκρίνονται πλήρως στους όρους της Σύμβασης.

Κατά την εκτέλεση του προγράμματος διενεργούνται έλεγχοι από κλιμάκια της Δ/νσης Επιθεώρησης του ΟΠΕΚΑ. Τα κλιμάκια του ΟΠΕΚΑ μπορούν να κάνουν διοικητικό έλεγχο ως προς την τήρηση του διατροφολογίου, ποσοτικό έλεγχο των μερίδων, μακροσκοπικό δειγματοληπτικό έλεγχο του γεύματος, θερμομέτρηση και έλεγχο ως προς τις συνθήκες μεταφοράς και το χρόνο παράδοσης.

Οι ελεγκτές του ΟΠΕΚΑ, όπως και τα μέλη των τριμελών επιτροπών παραλαβής των σχολικών μονάδων, δεν έχουν αρμοδιότητα και δυνατότητα για πλήρη υγειονομικό έλεγχο.

Γι' αυτό το λόγο, κατά την έναρξη υλοποίησης του Προγράμματος κάθε σχολική χρονιά ο ΟΠΕΚΑ γνωστοποιεί τα στοιχεία των αναδόχων και των σχολικών μονάδων στον ΕΦΕΤ και το Υπουργείο Υγείας (Δ/νση Δημόσιας Υγείας και Υγιεινής Περιβάλλοντος), και τους ζητά εγγράφως τη διενέργεια ελέγχων για την τήρηση των γενικών απαιτήσεων υγιεινής και ασφάλειας και των λοιπών απαιτήσεων της νομοθεσίας περί τροφίμων και την κοινοποίηση των σχετικών πορισμάτων στον Οργανισμό.

2. Ως προς την εταιρεία «ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ LOGISTICS Α.Ε.», ο ΟΠΕΚΑ διενήργησε έλεγχο στις 06.06.2023 στο 16^ο δημοτικό σχολείο Λαμίας και έχει λάβει ενημέρωση από την Δ/νση Δημόσιας Υγείας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για την διενέργεια δύο (2) ελέγχων στις εγκαταστάσεις της εταιρείας, στις 17.11.2022 και στις 07.06.2023, καθώς και δύο (2) ελέγχων σε σχολικές μονάδες που σιτίζονται από την εν λόγω εταιρεία, τον Φεβρουάριο και τον Δεκέμβριο του 2023.

Ο ΟΠΕΚΑ, για τις καταγγελίες που αφορούν στην εταιρεία «ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ LOGISTICS Α.Ε.», προέβη στις ακόλουθες ενέργειες:

- Κατά την εκτέλεση του Προγράμματος 2022-2023, διαβιβάστηκε στον ΟΠΕΚΑ καταγγελία υγειονομικού περιεχομένου του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων του 16ου ΔΣ Λαμίας. Η καταγγελία διαβιβάστηκε στην Δ/νση Επιθεώρησης του ΟΠΕΚΑ για διενέργεια ελέγχου και συντάχθηκε έγγραφο προς τον Ανάδοχο για παροχή εξηγήσεων. Ο Ανάδοχος αντέκρουσε εγγράφως τις αναφορές του Συλλόγου, προσκομίζοντας, μεταξύ άλλων, πόρισμα ελέγχου του ΕΦΕΤ, στο οποίο αναφέρει ότι «η επιχείρηση πληροί σε γενικές γραμμές τις απαιτήσεις της νομοθεσίας». Επίσης, κλιμάκιο της Δ/σης Επιθεώρησης του ΟΠΕΚΑ μετέβη στο 16ο Δημοτικό Σχολείο Λαμίας για έλεγχο, χωρίς να διαπιστώσει παράβαση.
- Από δημοσιεύματα της 22.05.2024 περιήλθε στην αντίληψη της Υπηρεσίας μας ότι υπήρξε και επιστολή του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων του 11^{ου} δημοτικού σχολείου Λαμίας, προς την εταιρεία. Η Υπηρεσία μας με το από 25.05.2024 μήνυμά της προς τη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Φθιώτιδας ζήτησε να λάβει γνώση του περιεχομένου του εγγράφου καθώς και τυχόν περαιτέρω ενεργειών. Η ΔΙΠΕ Φθιώτιδας με το από 26.05.2024

απαντητικό της μας ενημέρωσε ότι, κατά τον προβλεπόμενο έλεγχο της Τριμελούς Επιτροπής Παραλαβής των σχολικών γευμάτων της εν λόγω σχολικής μονάδας, δεν σημειώθηκε κάποια παρέκκλιση στην όλη διαδικασία, ότι στα πρακτικά παραλαβής των γευμάτων δεν αποτυπώθηκε κάποιο πρόβλημα ως προς την καταλληλότητά τους, ότι η ανάδοχος εταιρεία απάντησε εγγράφως στο σύλλογο και ότι δεν απαιτήθηκαν περαιτέρω ενέργειες από τη ΔΙΠΕ.

- Μετά την τροφική δηλητηρίαση της 16ης Μαΐου 2024, ο ΟΠΕΚΑ έστειλε κλιμάκιο επιθεώρησης στις 17 Μαΐου στη Λαμία, συνέλεξε δείγματα γευμάτων από σχολεία και γονείς και τα έστειλε για εργαστηριακό έλεγχο. Επίσης, μετά την πυρκαγιά στο εργοστάσιο της εταιρείας, ο ΟΠΕΚΑ ζήτησε άμεσα από τον ΕΦΕΤ και τη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας και το Τμήμα Κτηνιατρικής της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας τον έλεγχο στη μονάδα παραγωγής της επιχείρησης. Με την έκδοση απόφασης του ΕΦΕΤ για την αναστολή έγκρισης της εγκατάστασης παραγωγής μαγειρεμένων φαγητών της επιχείρησης με την επωνυμία «ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ LOGISTICS Α.Ε.», ο ΟΠΕΚΑ αποφάσισε την αναστολή της διάθεσης των σχολικών γευμάτων στα σχολεία της Λαμίας.

Ως προς τη διαχείριση της υφιστάμενης σύμβασης με τον εν λόγω ανάδοχο, εφόσον εκδοθούν τα οριστικά πορίσματα του εργαστηριακού ελέγχου των δειγμάτων και περιέλθουν στην υπηρεσία μας τα πρακτικά παραλαβής από τις τριμελείς επιτροπές των σχολείων, ο ΟΠΕΚΑ θα προβεί σε όλες τις προβλεπόμενες από τη διακήρυξη και τη νομοθεσία ενέργειες, την αξιολόγηση του περιστατικού από την αρμόδια Επιτροπή και τη διαβίβαση της σχετικής εισήγησης στο Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού προκειμένου να λάβει απόφαση για την επιβολή κυρώσεων.

Πάντως το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας βρίσκεται σε συνεχή καθημερινή επικοινωνία με τον ΟΠΕΚΑ για το πρόγραμμα σχολικών γευμάτων, ο οποίος παρέχει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται και ενημερώνει σχετικά με τα προβλήματα που ανακύπτουν.

3. Επισημαίνεται ότι η παραγωγή, μεταποίηση, συσκευασία, αποθήκευση, μεταφορά και διακίνηση των γευμάτων πραγματοποιείται με υγιεινό τρόπο και οι αντίστοιχες επιχειρήσεις τροφίμων θα πρέπει να εφαρμόζουν, διατηρούν και αναθεωρούν διαδικασίες HACCP, σύμφωνα με τις ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις. Σύμφωνα με τη διακήρυξη του διαγωνισμού (<https://opeka.gr/wp-content/uploads/2021/04/ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ-6-2021ΚΗΜΔΗΣ.pdf>), τίθενται από τον ΟΠΕΚΑ πολύ αυστηρά πρότυπα διασφάλισης ποιότητας (βλ. παράγραφο 2.2.7), καθώς και αυστηρές τεχνικές προδιαγραφές (βλ. Παράρτημα 1) - Συστήματα διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων (HACCP) στις εγκαταστάσεις στις οποίες θα παρασκευάζονται και θα συσκευάζονται τα γεύματα και σύστημα ιχνηλασιμότητας τροφίμων με συγκεκριμένα ISO και πρότυπα. Ειδικότερα:

- Τα σχολικά γεύματα παράγονται την ίδια ημέρα με την διανομή (cook&serve), αποκλειόμενης της μεθόδου ψύξης ή προκατάψυξης.
- Τα γεύματα παραδίδονται στους μαθητές σε αεροστεγώς κλειστές ατομικές συσκευασίες.
- Το ψωμί και το φρούτο είναι συσκευασμένα σε κλειστά ατομικά σελοφάν.
- Η μεταφορά των γευμάτων, γίνεται σε ειδικά θερμικά κιβώτια (θερμομόξ/ισοθερμικοί περιέκτες), ώστε να διατηρείται η προβλεπόμενη θερμοκρασία.
- Τα γεύματα προβλέπεται να παραμένουν σε θερμομόξ/ισοθερμικούς περιέκτες μέχρι την παράδοση στους μαθητές
- Τα οχήματα μεταφοράς πληρούν όλους τους κανόνες υγιεινής και ασφαλούς διακίνησης προϊόντων και υπόκεινται σε ελέγχους από ειδικά κρατικά κλιμάκια.
- Η παραλαβή τους στις σχολικές μονάδες γίνεται από τριμελείς επιτροπές παραλαβής, οι οποίες ελέγχουν την θερμοκρασία των γευμάτων και μακροσκοπικά χαρακτηριστικά.

Περαιτέρω, σε κάθε νέα διαγωνιστική διαδικασία αξιοποιούμε την εμπειρία από τη διαχείριση του Προγράμματος και αναβαθμίζουμε τη διαδικασία παροχής της υπηρεσίας σε όλα τα στάδια.

Ζυγίζοντας τα δημοσιονομικά δεδομένα, κατορθώσαμε την επέκταση του προγράμματος σχολικών γευμάτων σε επιπλέον 20 δήμους – από τους οποίους οι μισοί είναι στις πληγείσες περιοχές της Θεσσαλίας –ενισχύοντας ταυτόχρονα τον αριθμό των γευμάτων που διατίθενται σε δήμους με αποδεδειγμένα αυξημένες ανάγκες. Γνωρίζουμε ότι εκεί ειδικά οι ανάγκες των οικογενειών παραμένουν πολύ μεγάλες. Κάθε μέρα περισσότερα από 231 χιλιάδες παιδιά δημοτικού σε συνολικά 153 δήμους της χώρας, βρίσκουν στο σχολείο τους ζεστό, ποιοτικό και θρεπτικό φαγητό.

Το Υπουργείο μέσω του ΟΠΕΚΑ θα διαθέσει ποσό 344.998.674,00€ για να εξασφαλιστεί καθημερινά η παροχή των σχολικών γευμάτων σε 231.062 μαθητές από 217.267 που στηρίζει σήμερα το πρόγραμμα.

Οι δήμοι της χώρας στους οποίους υλοποιείται το πρόγραμμα αυξάνονται από 133 σε 153.

Συγκεκριμένα, μετά από αυστηρή ιεράρχηση αναγκών στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων προστέθηκαν στην περιοχή της Θεσσαλίας οι δήμοι Αλμυρού, Ζαγοράς-Μουρεσίου, Νοτίου Πηλίου, Αγιάς, Κιλελέρ, Τεμπών, Φαρκαδόνας, Παλαμά, Μουζακίου και Πύλης.

Παράλληλα, αυξάνεται ο αριθμός των γευμάτων που παρέχονται σε σχολεία των δήμων Βόλου, Λάρισας, Τρικκαίων, Καρδίτσας, Ελασσόνας, Φαρσάλων, Τυρνάβου και Σοφάδων.

Επιπλέον 10 Δήμοι προστέθηκαν στην υπόλοιπη Ελλάδα. Συγκεκριμένα οι Δήμοι Σπάρτης, Λεβαδέων, Πρεβέζης, Πηνειού (Ηλείας), Σικυωνίων, Σιντικής, Μεσσήνης, Ζαχάρως, Καλαμαριάς και Ηλιουπόλεως. Για την ένταξη των συγκεκριμένων 10 Δήμων στο πρόγραμμα ελήφθη υπόψη πολυκριτηριακή μελέτη ιεράρχησης

Σημαντικά θα αυξηθεί ο αριθμός των σχολικών γευμάτων σε μεγάλους δήμους που παρουσιάζουν αυξημένη απορρόφηση του προγράμματος. Όπως οι δήμοι, Κορυδαλλού, Νίκαιας-Αγ.Ι.Ρέντη, Πειραιά, Ηρακλείου, Καστοριάς-Ορεστικού-Νεστορίου κ.α.

Στο Δήμο Αθηναίων περισσότερες μερίδες θα διατίθενται στα σχολεία του 1ου, 5ου, 6ου και 7ου Δημοτικού Διαμερίσματος.

Ο ΟΠΕΚΑ, κατά το στάδιο του σχεδιασμού της διαγωνιστικής διαδικασίας, θέτει υπόψη των Υπουργών Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας τις Περιφερειακές Ενότητες, τους Δήμους, τα Δημοτικά Διαμερίσματα και τις Κοινότητες που θα εκτελεστεί το Πρόγραμμα.

Για την επιλογή των Τμημάτων της ανωτέρω Διακήρυξης του ΟΠΕΚΑ (αρ.1/2024), εφαρμόστηκε πολυκριτηριακή ιεράρχηση για τον προσδιορισμό εκείνων των Δήμων όπου υφίσταται εντονότερη χρεία κρατικής παρέμβασης, για την κάλυψη των πλέον ευάλωτων παιδιών, συνεκτιμώντας και τον αριθμό των Δήμων και των σχολικών μονάδων που ήδη συμπεριλαμβάνονταν στο Πρόγραμμα, των εγγεγραμμένων μαθητών, καθώς και τον διαθέσιμο προϋπολογισμό.

Τέλος, σε ό,τι αφορά το πλαίσιο λειτουργίας, ήδη στη νέα Διακήρυξη για τα σχολικά έτη 2024-2025, 2025-2026, 2026-2027 έχουν ληφθεί επιπλέον πρόνοιες για τα εξής:

- Πλήρης εναρμόνιση με το ενωσιακό δίκαιο ως προς την τήρηση κανόνων υγιεινής στη διαδικασία παρασκευής, συσκευασίας και διανομής των γευμάτων,
- Ενίσχυση συνεργασίας με τους αρμόδιους ελεγκτικούς μηχανισμούς (ΕΦΕΤ, Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Υγιεινής Περιβάλλοντος του Υπουργείου Υγείας),
- Απαιτήση για αναλυτική καταγραφή των σταδίων ελέγχου από τις επιτροπές παραλαβής,
- Ποινικές ρήτρες ανάλογα με το είδος της παρέκκλισης, τη σοβαρότητα αυτής, τυχόν επαναληψιμότητα και την αξία της σύμβασης, μπορεί να ανέλθει και σε ποσό τριακοσίων χιλιάδων ευρώ (300.000,00) ανά περιστατικό,
- Πρόβλεψη για λήψη δείγματος από κλιμάκια Επιθεώρησης του ΟΠΕΚΑ, προκειμένου να σταλεί για εργαστηριακό έλεγχο με επιβάρυνση του αναδόχου,

- Συνεργασία ΟΠΕΚΑ με ΕΟΔΥ για διενέργεια τακτικών συστηματικών εργαστηριακών ελέγχων γεύματος που παραδίδεται προς κατανάλωση στα παιδιά με δαπάνες του αναδόχου.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ